

شرکت بورس کالای ایران

بازار مشتقه (۲)

آشنایی با

معاملات قراردادهای آتی سکه طلا

How to Trade

Gold Coin Futures Contracts

شرکت بورس کالای ایران
(سهامی عام)

نشانی: تهران، خیابان آیت اله طالقانی، پس از تقاطع خیابان ولیعصر (عج)

نیش خیابان بندر انزلی، شماره ی ۳۵۱

تلفن: ۲-۸۵۶۴۰۰۰۰ نمابر: ۸۸۳۸۳۰۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شرکت بورس کالای ایران

آشنایی با معاملات قراردادهای آتی سکه طلا

زمستان ۱۳۹۳

فهرست مطالب

مقدمه	۴
فصل ۱- مفاهیم و کلیات	۶
تعریف قرارداد آتی	۶
مشخصات قرارداد آتی سکه بهار آزادی طرح امام (ره)	۸
نمای بازار قراردادهای آتی	۱۰
فصل ۲ - ورود به بازار قراردادهای آتی	۱۳
درخواست کد	۱۳
حساب عملیاتی	۱۴
درخواست انتقال وجه	۱۴
ثبت سفارش مشتری	۱۴
فصل ۳ - نحوه انجام معامله	۱۶
انجام معاملات آتی	۱۶
فصل ۴ - فرآیند تسویه	۱۸
تسویه روزانه	۱۸
نحوه محاسبه قیمت تسویه	۱۸
به روز رسانی حساب ها	۱۹
اخطار به افزایش وجه تضمین	۲۳
بازار جبرانی	۲۴
فصل ۵ - تحویل و تسویه نهایی	۲۶
همگرایی قیمت آتی با قیمت نقدی	۲۶
ارائه گواهی آمادگی تحویل	۲۷
فرآیند تحویل بازار	۲۸
ضمائم	۲۹
فرم درخواست کد مشتریان حقیقی	۲۹
فرم ثبت سفارش	۳۰
فرم انتقال وجه	۳۱
فرم معرفی اطلاعات حسابهای بانکی مشتری	۳۲
فرم درخواست انتقال کد معاملاتی قرارداد های آتی	۳۳
اقرارنامه و بیانیه ریسک معاملات آتی	۳۴
مسائل	۳۵
لیست کارگزاران دارای مجوز معاملات آتی	۳۹

مقدمه

بورس کالا نهادی سازمان یافته جهت داد و ستد قانونمند، توسعه بازار سرمایه و بخشهای مختلف اقتصادی است. از جمله مهمترین اهداف تأسیس بورس کالا ایجاد بازاری منسجم، قانونمند و شفاف جهت کشف قیمت‌ها و انجام معاملات به صورت عادلانه و همچنین کاهش هزینه‌های مبادلاتی از طریق حذف واسطه‌گری‌های غیرضروری است. در این راستا ابزارهای معاملاتی گوناگونی جهت انجام انواع معاملات در بورس کالا راه اندازی شده و یا در دست راه‌اندازی است؛ از جمله مهمترین و پررونق ترین نوع از ابزارهای مالی پیشرفته قراردادهای آتی می‌باشد که برای اولین بار در ایران در شرکت بورس کالای ایران راه اندازی شده است.

بطور کلی برای معاملات انواع قراردادهای مورد معامله در بورس کالای ایران تا کنون سه بازار تعریف شده است که شامل؛

• بازار فیزیکی

• بازار مشتقه

• بازار فرعی

در هریک از این بازارها قراردادهای متنوعی برای معاملات کالاهای مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد. به طور مثال در بازار معاملات کالای فیزیکی، کالاها در قالب معاملات نقد، سلف و نسیه مورد دادوستد قرار می‌گیرند. همچنین در بازار معاملات مشتقه قراردادهای متفاوتی از قبیل قراردادهای آتی، سلف موازی استاندارد و اختیار معامله می‌تواند بر روی دارایی‌ها پایه مختلف مورد معامله قرار گیرد. متن حاضر از میان انواع معاملات نقد، سلف، نسیه، سلف موازی و غیره صرفاً به توضیح و تشریح معاملات آتی در شرکت

بورس کالای ایران می‌پردازد.

در سال‌های اخیر، بازارهای آتی در دنیای مالی و سرمایه‌گذاری، اهمیت روز افزونی پیدا کرده است و به نظر می‌رسد که اکنون به سطحی از نوآوری‌های مالی رسیده ایم که ضروری است از چگونگی کارکرد این بازارها آگاه باشیم.

حضور فعال در بازار معاملات قراردادهای آتی مستلزم شناخت جزئیات این بازار است. لذا با عنایت به این مهم، در مستند پیش رو، طی ۵ فصل به شرح نکات کلیدی در این زمینه می‌پردازیم؛ به نحوی که دیدی کلی از فرایند اجرایی قراردادهای آتی بیان می‌شود.

در این گزارش کوشش شده، در کنار بیان مفاهیم اولیه و اصلی در بازار معاملات آتی، نحوه‌ی انجام معامله، تسویه‌ی نقدی، فرایند تحویل و تسویه نهایی به زبانی ساده تشریح شود.

در کشور ما اولین قرارداد آتی بر روی شمش طلای یک اونس در تاریخ ۱۳۸۷/۰۳/۱۲ در بورس کالای ایران مورد پذیرش قرار گرفت و معاملات آن از تاریخ ۱۳۸۷/۰۴/۰۱ آغاز شد. تمام قراردادهای آتی پذیرش شده و معامله شده در بورس کالای ایران تا پایان شهریورماه سال ۱۳۹۳ در جدول ۱ مشاهده می‌شود.

جدول ۱- قراردادهای آتی پذیرش شده در بورس کالای ایران از آغاز تا کنون

ردیف	عنوان قرارداد	تاریخ پذیرش	اولین روز معاملاتی
۱	شمش طلا (۱ اونس)	۱۳۸۷/۰۳/۱۲	۱۳۸۷/۴/۱
۲	کاند مس	۱۳۸۷/۰۵/۲۲	-
۳	مفتول مس (۱ تنی)	۱۳۸۷/۰۶/۰۲	۱۳۸۷/۶/۲۵
۴	سکه طلا	۱۳۸۷/۰۸/۰۲	۱۳۸۷/۹/۵
۵	مفتول مس (۵ تنی)	-	۱۳۸۸/۹/۱۷
۶	شمش طلا (۱۰ اونس)	۱۳۸۹/۰۵/۱۹	۱۳۸۹/۸/۱۸
۷	زیره سبز	۱۳۹۲/۰۶/۲۹	۱۳۹۲/۲/۲۸

هم اکنون معاملات قراردادهای آتی سکه طلا و زیره سبز در بورس کالای ایران فعال است.

فصل ۱ - مفاهیم و کلیات

تعریف قرارداد آتی

قرارداد آتی، قراردادی است که بر اساس آن فروشنده متعهد می‌شود در سررسید معین، مقدار معینی از کالای مشخص را به قیمت مشخص بفروشد و در مقابل، طرف دیگر قرارداد متعهد می‌شود همان کالا با همان مشخصات را در سررسید معین بخرد و برای اینکه هر دو طرف به تعهدات خود عمل کنند باید مبلغی را به عنوان وجه تضمین اولیه نزد اتاق پایپای بگذارند که متناسب با تغییرات قیمت آتی باید این وجه تضمین اولیه را تعدیل کنند. همان طور که در تعریف فوق نیز اشاره شد قراردادهای قابل معامله در بورس باید از استاندارد و مشخصات معینی برخوردار باشند. از این رو هر دارایی که به عنوان دارایی پایه قراردادهای آتی در بورس کالای ایران انتخاب می‌شود باید شرایط خاصی را داشته و استانداردهای لازم را دارا باشد. از این رو برای راه اندازی قرارداد آتی بر روی هر کالای آن کالا در هیأت پذیرش بورس کالای ایران مورد بررسی و پذیرش قرار گیرد.

پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا که می‌تواند شامل قراردادهای آتی، اختیار معامله و سلف موازی استاندارد باشد به درخواست بورس کالا توسط هیئت پذیرش انجام می‌شود. بورس کالا پس از دریافت پیشنهاد تولید کنندگان، مصرف کنندگان، واردکنندگان، کارگزاران یا سایر نهادهای مالی مربوط اقدام به ارائه درخواست پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا می‌نماید. جهت پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا از جمله قراردادهای آتی موارد زیر توسط بورس کالا تهیه و به هیأت پذیرش ارائه می‌گردد:

۱. گزارش توجیهی پذیرش شامل:

- تعریف و استانداردهای دارایی پایه
- مشخصات بازار نقدی دارایی پایه
- آمار تولید، مصرف، واردات و صادرات دارایی پایه
- تولیدکنندگان و مصرف کنندگان عمده داخلی و خارجی
- قوانین خاص حاکم بر تولید، مصرف، قیمت گذاری، واردات یا صادرات دارایی پایه
- روند تغییرات قیمت داخلی و بین المللی دارایی پایه طی ۳ سال گذشته
- پیشنهاد دامنه نوسان قیمت روزانه قرارداد آتی و سقف حجم هر سفارش
- نمونه مشخصات قرارداد آتی

۲. امیدنامه

پس از پذیرش قرارداد مذکور در هیأت پذیرش ویژگی ها و شرایط دارایی پایه و برخی از شرایط انجام معاملات در قالب مشخصات قرارداد برای هر کالا در امیدنامه هر قرارداد منتشر می شود. در جداول زیر مشخصات قرارداد آتی بر روی کالای سکه طلا قابل مشاهده می باشد.

مشخصات قرارداد آتی سکه بهار آزادی

طرح امام (ره)

مشخصات قرارداد آتی سکه بهار آزادی طرح امام، شامل موارد

زیر می باشد^۱؛

ردیف	مشخصات قرارداد آتی سکه	توضیحات
۱	دارایی پایه	سکه طلای تمام بهار آزادی طرح امام خمینی (ره)
۲	قرارداد آتی پذیرش شده	قرارداد آتی سکه طلای تمام بهار آزادی طرح امام خمینی (ره)
۳	اندازه قرارداد آتی	۱۰ سکه
۴	استاندارد تحویل	بر اساس استاندارد بانک مرکزی
۵	ماه قرارداد آتی	تمام ماه های سال
۶	حد نوسان قیمت روزانه	حداکثر تا $(+/-) 5\%$ با توجه به قیمت تسویه روز قبل
۷	دوره معاملات	از تاریخ مندرج در اطلاعیه معاملاتی قرارداد تا ۵ روز قبل از پایان ماه قرارداد
۸	تاریخ تحویل	از اولین روز کاری پس از آخرین روز معاملات تا پایان قرارداد
۹	محل تحویل	اتاق پایایی بورس یا محلی که توسط بورس تعیین می گردد
۱۰	حداقل تغییر قیمت سفارش	۵/۰۰۰ ریال برای هر سکه ۵۰/۰۰۰ ریال برای هر قرارداد
۱۱	وجه تضمین اولیه	تضمین اولیه با توجه به فرمول محاسباتی زیر اخذ خواهد شد که با توجه به آن تضمین طی زمان ثابت نبوده و به صورت پویا در حال تغییر خواهد بود. مبنای محاسبه وجه تضمین در این فرمول میانگین موزون قیمت های تسویه در کلیه سرسیدهای قراردادهای آتی در دارایی پایه مربوطه تعیین شده است. اگر وجه تضمین محاسبه شده بر اساس فرمول زیر طی ۵ روز کاری متوالی بزرگتر یا طی ۱۵ روز کاری متوالی کوچکتر از وجه تضمین جاری باشد، وجه تضمین باید بر اساس فرمول زیر تعدیل شود: $A = 2 \times ((B/C) + 1) \times C$ A: وجه تضمین اولیه محاسباتی B: میانگین موزون قیمت های تسویه در کلیه سرسیدهای قراردادهای آتی دارایی پایه مورد نظر C: پانصد هزار ریال
۱۲	حداقل وجه تضمین	۷۰ درصد وجه تضمین اولیه G C M M Y Y (علامت اختصاری ماه قرارداد و YY سال می باشد)
۱۳	حداکثر حجم هر سفارش	حداکثر ۱۰ قرارداد
۱۴	واحد قیمت	ریال برای هر سکه
۱۵	کارمزد معاملات	۱۰/۰۰۰ ریال بورس، ۱۶/۰۰۰ ریال کارگزار، ۴/۰۰۰ ریال سازمان بورس و اوراق بهادار و در مجموع ۳۰/۰۰۰ ریال از بابت معامله هر قرارداد
۱۶	کارمزد تسویه و تحویل	۵۰/۰۰۰ ریال بابت هر قرارداد
۱۷	ساعات معامله	روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۰ الی ۱۸ و پنج شنبه ها از ساعت ۱۰ الی ۱۶
۱۸	نماد کالا	G C M M Y Y (علامت اختصاری ماه قرارداد و YY سال می باشد)
۱۹	سقف مجاز موقعیت های تعهدی باز	اشخاص حقیقی: ۱۰۰ قرارداد، اشخاص حقوقی: معادل اشخاص حقیقی و قابل افزایش تا ۱۰٪ سرمایه ثبتی شرکت و محدود به ۲۰٪ موقعیتهای تعهدی باز در بازار
۲۰	مهلت ارائه گواهی آمادگی تحویل	۲ روز کاری قبل از آخرین روز معاملاتی تا ۳۰ دقیقه پس از اتمام جلسه معاملاتی

۱. آخرین مشخصات قراردادهای آتی از طریق سایت بورس کالا

۲۱	جریمه ها	الف) حسب مواد ۴۱ و ۴۲ از دستورالعمل اجرایی قرارداد آتی جریمه عدم ارائه گواهی آمادگی تحویل از طرف دارندگان موقعیت تعدی باز خرید و فروش به میزان یک درصد ارزش کل قرارداد بر اساس قیمت تسویه همان روز معاملاتی قرارداد آتی می باشد. ب) جریمه عدم ارائه رسید انبار از طرف مشتریان فروشنده یک درصد ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی است که به نفع خریدار کسر می گردد. همچنین در صورتی که قیمت بازار نقدی دارای پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی بیشتر باشد تفاوت این دو نرخ به نفع مشتری خریدار از فروشنده اخذ می گردد. ج) جریمه عدم واریز وجه ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی از طرف مشتریان خریدار، یک درصد ارزش قرارداد می باشد که به نفع فروشنده از حساب مشتری خریدار کسر می گردد و چنانچه قیمت بازار نقدی دارای پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی کمتر باشد تفاوت این دو نرخ به نفع مشتری فروشنده از خریدار اخذ می گردد. د) در تمامی موارد فوق کارمزد تسویه و تحویل هر دو سر معامله به نفع بورس از مشتری نکول کننده دریافت خواهد شد.
۲۲	سایر شرایط	مبنای تحویل کالا، سکه ضرب سال ۸۶ می باشد. امکان تحویل کالا برای سکه های ضرب شده سایر سال ها به غیر از سکه ضرب سال ۸۶، بر اساس پرمیوم تعیین شده توسط بورس وجود دارد. مجموع موقعیت های معاملاتی باز کل بازار برای این قرارداد حداکثر به میزان مجموع سکه های طلای تمام بهار آزادی طرح امام خمینی (ره) ضرب شده می باشد.

هر نماد معاملاتی متشکل از نام کالا، ماه و سال قرارداد است. نمادهای معاملاتی باید به تصویب هیئت پذیرش برسند. نمادهای معاملاتی قراردادهای آتی سکه طلا براساس سال و ماه قرارداد به صورت زیر خواهد بود.

سال قرارداد	ماه قرارداد	نام کالا	نماد معاملاتی
1393	اردیبهشت (OR)	Gold Coin (GC)	GCOR93
1393	تیر (TR)	Gold Coin (GC)	GCTR93
1393	شهریور (SH)	Gold Coin (GC)	GCSH93
1393	آبان (AB)	Gold Coin (GC)	GCAB93
1393	دی (DY)	Gold Coin (GC)	GCDY93
1393	اسفند (ES)	Gold Coin (GC)	GCES93

نمای بازار قراردادهای آتی

نمای بازار قرارداد های آتی در سایت www.ime.co.ir در دسترس عموم

قرار دارد.

GCE590		سکه طلا تحویل اسفند ماه ۱۴۰۰		1390/12/06 - 13:54:26			
کد قرارداد	نقصا		عرضه		قیمت های معامله شده		
	حجم		حجم		اولین	بالاترین	پایین ترین
	آخرین		آخرین		آخرین		
	GCE590		8,447,000		8,399,000	8,440,000	8,371,000
	8,431,000		8,448,000		5,667	46,667	22,333
10		8,450,000		0.07%	0.56%	0.27%	
8				ریال			
1390/12/20		1390/12/06-13:53:40		10:12:28		13:53:40	
اندازه قرارداد		قیمت نسویه روزانه		حجم		موقعیت های باز	
x 10		8,393,333		132		11,108,790	
سکه تمام		1390/12/04		هرگز ریال		84-	

۱- کد قرارداد، همان نماد معاملاتی هر تابلو می باشد. در نمای بازار معاملاتی فوق، کد قرارداد «GCE590» است.

۲- آخرین روز معاملاتی هر قرارداد آتی، که در این نماد ۱۳۹۰/۱۲/۲۰ است.

۳- اندازه قرارداد، حجم دارایی پایه برای هر قرارداد را که در سررسید قرارداد باید تحویل داده شود، مشخص می کند. در این نماد اندازه هر قرارداد برابر با ۱۰ سکه تمام است.

۴- صف خرید یا تقاضا، که در آن خریداران یا متقاضیان قرارداد آتی با توجه به اولویت قیمتی-زمانی در صف خرید قرار می گیرند.

۵- نشان دهنده ی تعداد سفارشات خرید در قیمت ۸۴۳۱۰۰۰ است. در نمای معاملاتی این نماد مشاهده می کنید که در ابتدای صف خرید ۶ سفارش خرید در قیمت ۸۴۳۱۰۰۰ (بالاترین قیمت) وجود دارد.

۶- نشان دهنده ی قیمت سفارشات خرید می باشد. در نمای معاملاتی فوق مشاهده می کنید که در ابتدای صف خرید، بالاترین قیمت سفارش خرید یعنی ۸۴۳۱۰۰۰ ریال قرار دارد.

۷- صف فروش یا عرضه، که در آن فروشندگان یا عرضه

کنندگان قرارداد آتی با توجه به اولویت قیمتی-زمانی در صف فروش قرار می گیرند.

۸- نشان دهندهی تعداد سفارشات فروش در قیمت ۸۴۴۷۰۰۰ می باشد. در نمای معاملاتی فوق مشاهده می کنید در ابتدای صف فروش ۱ سفارش فروش به قیمت ۸۴۴۷۰۰۰ ثبت شده است.

۹- نشان دهندهی قیمت سفارشات فروش می باشد. در نمای معاملاتی فوق مشاهده می کنید که در ابتدای صف فروش، بالاترین قیمت سفارش فروش یعنی ۸۴۴۷۰۰۰ ریال قرارداد.

۱۰- قیمت تسویه روز معاملاتی قبل که ملاک انجام تسویه روزانه است. همان طور که مشاهده می کنید قیمت تسویه روز قبل ۸۳۹۳۳۳۳ ریال بوده است.

۱۱- قیمت های معامله شده در هر نماد معاملاتی،

به ترتیب شامل قیمت اولین معامله انجام

شده، بالاترین قیمت معامله شده، پایین ترین قیمت معامله شده و قیمت آخرین معامله انجام شده می باشد. همان طور که در این قسمت از نماد معاملاتی مشاهده می کنید، اختلاف قیمت اولین معامله انجام شده نسبت به قیمت تسویه روز قبل، در پایین عدد مربوط به قیمت اولین معامله انجام شده به دو صورت عدد مطلق و درصد تغییرات که در مثال فوق معادل ۵۶۶۷ ریال (یا ۰/۰۷٪) می باشد، آورده شده است. لازم به ذکر است که رنگ سبز در نمای بازار آتی به معنای افزایش در نرخ و رنگ قرمز به معنای کاهش در نرخ مورد نظر می باشد. (و به طور مشابه، مبلغ و درصد تغییرات نسبت به قیمت تسویه روز قبل، برای بالاترین، پایین ترین و آخرین قیمت معامله شده در طی جلسه معاملاتی، قابل مشاهده است).

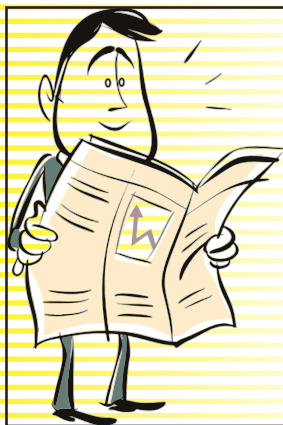
- ۱۲- نشان دهنده‌ی حجم معاملات انجام شده طی روز، از لحظه شروع جلسه معاملاتی تا زمان مشاهده نمای بازار آتی می‌باشد.
- ۱۳- نشان دهنده‌ی ارزش معاملات انجام شده طی روز، از لحظه شروع جلسه معاملاتی تا زمان مشاهده نمای بازار آتی می‌باشد.
- ۱۴- نشان دهنده‌ی مجموع موقعیت‌های تعهدی باز در نماد معاملاتی مذکور در هر لحظه از زمان است.
- ۱۵- نشان دهنده‌ی تغییرات در تعداد موقعیت‌های تعهدی باز طی جلسه معاملاتی در هر لحظه از زمان است.

فصل ۲ - ورود به بازار قراردادهای آتی

درخواست کد

افراد حقیقی یا حقوقی برای شروع فعالیت در بازار معاملات قراردادهای آتی، ابتدا باید به یکی از کارگزاران بورس کالا که دارای مجوز معاملاتی قراردادهای آتی باشند، مراجعه و «درخواست کد» کنند.^۱ مشتریان علاوه بر تکمیل فرم درخواست کد^۲ می‌بایست مدارک زیر را به شرکت کارگزاری ارائه کنند:

- رونوشت شناسنامه (به همراه اصل جهت مطابقت و احراز هویت)
- رونوشت کارت ملی (به همراه اصل جهت مطابقت و احراز هویت)

- رونوشت گواهی گذراندن دوره‌های آموزشی مورد تأیید بورس (به همراه اصل جهت مطابقت با رونوشت ارائه شده)

- تکمیل و امضای «قرارنامه و بیانیه ریسک معاملات قراردادهای آتی»^۳ در حضور کارگزار.

- تکمیل و امضای «فرم معرفی اطلاعات حساب‌های بانکی مشتری»^۴ در حضور کارگزار، جهت معرفی دو حساب بانکی افتتاح شده نزد بانک‌های عامل تسویه قراردادهای آتی^۵؛ یکی از نوع حساب شخصی و دیگری

از نوع در اختیار بورس که به این حساب، «حساب عملیاتی» می‌گویند. شایان ذکر است مشتریان فقط با یک کارگزاری مجاز به انجام معاملات قراردادهای آتی می‌باشند و در صورت تمایل به تغییر کارگزاری

۱. لیست شرکت های کارگزاری دارای مجوز معاملات قراردادهای آتی از طریق سایت بورس کالا (www.ime.co.ir) در دسترس عموم می‌باشد.

۲. برای مشاهده این فرم به ضمیمه رجوع کنید.

۳. فرمی که در آن مشتری، آگاهی کامل خود را از ریسک موجود در این معاملات، اعلام می‌کند. به ضمیمه رجوع کنید.

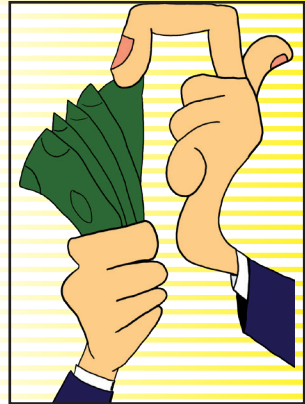
۴. برای مشاهده این فرم به ضمیمه رجوع کنید.

۵. در حال حاضر بانک‌های عامل تسویه قراردادهای آتی، بانک سامان و بانک ملت می‌باشند.

خود، باید فرم درخواست انتقال کد معاملاتی قراردادهای آتی^۱ را تکمیل و آن را به کارگزار مورد نظر خود ارائه کنند.

حساب عملیاتی

حساب عملیاتی مشتری، حساب بانکی مشتری است که جهت تسویه وجوه توسط اتاق پایپای^۲ مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای اتخاذ هر قرارداد آتی وجه تضمین اولیه، باید در این حساب موجود باشد. حساب در اختیار بورس، حسابی است که مشتری صرفاً قادر به واریز وجه و همچنین مشاهده اطلاعات مربوط به حساب است و حق برداشت از حساب مذکور در اختیار اتاق پایپای می‌باشد.

درخواست انتقال وجه

اگر مشتری قصد برداشت وجهی از حساب عملیاتی خود را داشته باشد، باید فرم درخواست انتقال وجه^۳ را تکمیل و آن را به کارگزاری ارائه کند. انتقال وجه از حساب در اختیار بورس فقط به حساب شخصی ذکر شده در فرم معرفی اطلاعات حساب‌های بانکی مشتری امکان پذیر می‌باشد.

ثبت سفارش مشتری

قبل از ثبت سفارشات مشتری در فرم‌های ثبت سفارش، کارگزاران می‌بایست از واریز وجه تضمین اولیه توسط مشتریان، به ازای هر قرارداد آتی اطمینان حاصل نمایند.

کارگزاران موظفند کلیه سفارشات هر مشتری را در فرم‌های ثبت سفارش^۴ که توسط بورس ابلاغ می‌شود، ثبت نمایند. سفارشات می‌توانند به صورت کتبی، تلفنی، از طریق اینترنت و یا سایر روش‌های تعیین شده توسط بورس انجام شوند.

۱. برای مشاهده این فرم به ضmann رجوع کنید

۲. وظیفه تسویه و پایپای قراردادهای آتی را به عهده دارد.

۳. برای مشاهده این فرم به ضmann رجوع کنید.

۴. برای مشاهده این فرم به ضmann رجوع کنید.

هر سفارش حداکثر می تواند ۱۰ قرارداد آتی را در برگیرد. به عنوان مثال اگر شخصی مایل به اخذ قرارداد آتی به میزان ۵۰۰ عدد سکه باشد، باید آن را حداقل طی ۵ سفارش که هر کدام شامل ۱۰ قرارداد آتی باشد، ثبت کند. حداکثر تعداد موقعیت های تعهدی باز هر مشتری، طبق ضوابط بورس تعیین می شود که در مشخصات قرارداد آتی مندرج می شود.

سفارشات از لحاظ «نوع» به دو دسته قابل تقسیم می باشند:

- سفارش به قیمت معین: سفارشی است که باید در قیمت تعیین شده توسط مشتری یا قیمت بهتر انجام شود.
- سفارش به قیمت بازار: سفارشی است که مشتری تعیین می کند در «قیمت بازار» معامله شود.

سفارشات از لحاظ «اعتبار» نیز به چهار دسته تقسیم می شوند:

- اعتبار جلسه معامله: اعتبار این نوع سفارش تا پایان جلسه معاملاتی خواهد بود.
- اعتبار روزانه: اعتبار تا پایان روز معاملاتی ثبت سفارش. تفاوت این نوع سفارش با سفارش قبلی در این است که به عنوان مثال ممکن است در طی روز، دو جلسه معاملاتی برگزار شود. اعتبار روزانه یعنی تا پایان هر دو جلسه معاملاتی که در طی روز انجام می شود.
- اعتبار تا زمان ابطال: اعتبار این نوع سفارش تا زمان حذف آن توسط مشتری خواهد بود.
- اعتبار تا زمان تعیین شده: اعتبار این نوع سفارش تا زمان تعیین شده در سفارش می باشد.

لازم به ذکر است هم اکنون در بورس کالا، سفارشات مشتریان فقط تا پایان جلسه معاملاتی اعتبار دارد.

فصل ۳ - نحوه انجام معامله

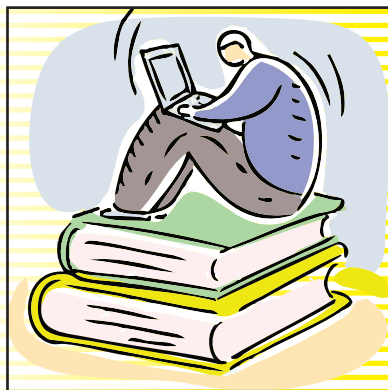
انجام معاملات آتی

هنگام ثبت سفارش توسط کارگزار، سفارشات مشتریان بر اساس اولویت قیمت و در صورت تساوی قیمت‌ها براساس اولویت زمانی ورود سفارش به سامانه معاملاتی، اجرایی شود.

قبل از شروع معامله در هر نماد معاملاتی، در دوره پیش گشایش مشتریان می‌توانند از وضعیت بازار ارزیابی داشته باشند. دوره پیشگشایش دوره ایست که در آن امکان ثبت، تغییر و حذف سفارش وجود دارد اما هیچ معامله‌ای انجام نمی‌شود. مدت این دوره ۳۰ دقیقه‌ی ابتدایی جلسه معاملاتی است که پس از آن حراج تک قیمتی اجرا خواهد شد. پس از دوره پیش گشایش، حراج تک قیمتی، جهت کشف یک نرخ برای اجرای سفارشات ثبت شده

انجام می‌شود. در حراج تک قیمتی از بین قیمت‌های موجود در صف خرید و صف فروش که امکان انطباق با یکدیگر را دارند، قیمتی انتخاب می‌شود که براساس آن بیشترین حجم معاملات در بازار امکانپذیر باشد؛ سپس تمامی سفارشات ممکن را به آن قیمت با یکدیگر تطبیق داده و از صف خارج می‌نمایند. پس از حراج تک قیمتی معاملات با حراج پیوسته ادامه می‌یابد. لازم به ذکر است در اولین روز شروع نماد معاملاتی جدید در صورت عدم انجام معامله در حراج تک قیمتی، قرارداد آتی متوقف و مجدداً همین

فرآیند، روز کاری بعد تکرار خواهد شد. در حراج پیوسته سفارشات خرید و فروش به ترتیب، با اولویت قیمتی و سپس اولویت زمانی، برای مشتریان در صف خرید یا فروش قرار می‌گیرند. هر زمان

قیمت خرید و فروش با یکدیگر تطبیق یابند (match شوند)، در همان زمان معامله انجام می‌گیرد.

قابل ذکر است که در دوره پایانی معاملات (۵ دقیقه پایانی یک روز معاملاتی)، ورود سفارش جدید یا ابطال سفارشات امکان پذیر نمی‌باشد.

۱. دوره پیش‌گشایش

۲. حراج تک قیمتی

۳. حراج پیوسته

۴. دوره پایانی معاملات

۵. بسته شدن جلسه معاملاتی

ساعات و روزهای انجام معامله در بورس توسط هیئت مدیره بورس تعیین و اعلام می‌شود. ساعت انجام معاملات، روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۰ الی ۱۸ و پنج‌شنبه‌ها از ساعت ۱۰ الی ۱۶ می‌باشد. تغییرات ساعات و روزهای معامله حداقل سه روز کاری قبل، از طریق سایت رسمی بورس کالا (www.ime.co.ir) به اطلاع عموم می‌رسد. مشتریان برای آگاهی از تغییرات اعمال شده در بازار می‌توانند اطلاعیه‌ها را پی‌گیری کنند.

کد قرارداد
GCTR 91
1391/04/26
اندازه قرارداد
$\times 10$
سکه تمام

به طور کلی دوره معاملات هر قرارداد آتی، فاصله زمانی اولین تا آخرین روز معاملات می‌باشد. آخرین روز معاملاتی هر قرارداد آتی، در نمای بازار هر نماد معاملاتی، قابل مشاهده می‌باشد که به طور معمول پنج روز قبل از پایان ماه قرارداد می‌باشد. به عنوان مثال

آخرین روز معاملاتی قرارداد آتی سکه طلا تحویل تیرماه ۹۱ تاریخ ۱۳۹۱/۰۴/۲۶ می‌باشد.

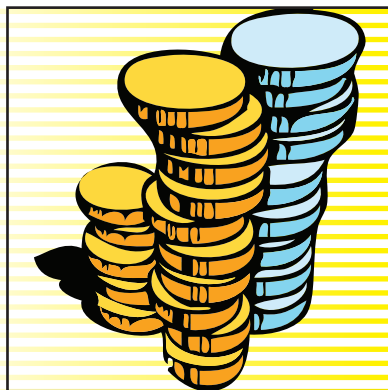
فصل ۴ - فرآیند تسویه

تسویه روزانه

طی عملیات به روز رسانی حساب‌ها، بر مبنای آخرین قیمت تسویه روزانه، سود یا زیان حاصله در اثر اتخاذ قرارداد آتی در طی روز، توسط اتاق پایاپای در پایان جلسه معاملاتی به حساب عملیاتی مشتری واریز یا از آن کسر می‌شود. دوره تسویه روزانه و عملیات به روز رسانی حساب‌ها، در صورت عدم تشکیل بازار جبرانی، بعد از پایان آخرین جلسه معاملاتی، آغاز می‌شود. آغاز این دوره در روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۸ و پنجشنبه‌ها از ساعت ۱۶ می‌باشد.

نحوه محاسبه قیمت تسویه

قیمت تسویه روزانه میانگین وزنی قیمت معاملات انجام شده، طی نیم ساعت پایانی آخرین جلسه معاملاتی طی آن روز است. چنانچه حجم معاملات انجام شده در نیم ساعت پایانی، کمتر از ۲۰٪ حجم کل معاملات همان روز باشد؛ برای محاسبه قیمت تسویه روزانه، میانگین وزنی قیمت معاملات انجام شده طی یک ساعت پایانی آخرین جلسه معاملاتی آن روز را در نظر می‌گیرند.

اگر حجم معاملات انجام شده در یک ساعت پایانی، کمتر از ۲۰٪ حجم کل معاملات همان روز باشد؛ محاسبه قیمت تسویه روزانه، براساس میانگین وزنی قیمت کل معاملات انجام شده در آن روز می‌باشد.

در صورتیکه در یک روز هیچ معامله‌ای انجام نشود، برای بدست آوردن قیمت تسویه، میانگین ساده قیمت بهترین سفارش خرید و

فروش ثبت شده در تابلو معاملات (سرخط ها) در لحظه اتمام جلسه معاملاتی در آن روز، در نظر گرفته می شود.

اگر نتوان با هیچ یک از روش های فوق، قیمت تسویه را محاسبه نمود (مثلاً در شرایطی که در کل روز فقط صف خرید یا فقط صف فروش وجود داشته باشد)، قیمت تسویه به صورت تئوریک محاسبه می شود. این محاسبه از طریق فرمول تعیین شده توسط کمیته آتی که به تصویب هیئت مدیره بورس رسیده است، انجام می شود.

به روز رسانی حساب ها

پس از محاسبه قیمت تسویه روزانه، عملیات به روز رسانی حساب ها انجام می شود. بدین معنی که تفاوت «قیمت تعهد شده در قرارداد آتی» با «قیمت تسویه روزانه محاسبه شده» و متناسب با اندازه قرارداد، توسط اتاق پایاپای به حساب عملیاتی مشتری در صورت سود واریز، یا در صورت زیان از آن حساب کسر می شود.

تسویه روزانه برای سه دسته از مشتریان (با سرمایه گذاران انجام می شود؛

۱- مشتریانی که در طی دوره معاملات یک نماد معاملاتی، موقعیت تعهدی باز دارند؛ به عنوان مثال مشتری در طی نماد معاملاتی GCES90، موقعیت تعهدی خرید اتخاذ کرده است، در این صورت تا زمانی که موقعیت تعهدی او در دوره معامله باز باشد، تسویه روزانه در پایان هر جلسه معاملاتی، برای او انجام می شود.

مثال:

معاملات یک مشتری در طی سه روز به شرح زیر می باشد (اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد)؛

روز اول؛ اخذ یک موقعیت تعهدی خرید به قیمت ۴۵۰

روز	قیمت تسویه
اول	۵۰۰
دوم	۵۱۰
سوم	۴۹۵

محاسبات سود(زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات	توضیحات
اول	۲۵۰	$(500 - 450) \times 5 =$	قیمت تسویه بالاتر از قیمت خرید وی بسته شده است، پس او به عنوان یک خریدار، به ازای هر سکه ۵۰ ریال سود برده است.
دوم	۵۰	$(510 - 500) \times 5 =$	مشتری موقعیت تعهدی خرید خود را باز نگه داشته است. قیمت تسویه امروز ۱۰ ریال بیشتر از قیمت تسویه دیروز بسته شده است، پس او به عنوان یک خریدار، به ازای هر سکه ۱۰ ریال سود برده است.
سوم	-۷۵	$(495 - 510) \times 5 =$	مشتری موقعیت تعهدی خرید خود را باز نگه داشته است. قیمت تسویه امروز ۵ ریال کمتر از قیمت تسویه دیروز بسته شده است، پس او به عنوان یک خریدار، به ازای هر سکه ۵ ریال ضرر کرده است.
کل سود(زیان)	۲۲۵	$(495 - 450) \times 5 = 225$	مجموع سود (زیان) وی در طی سه روز؛ که در واقع همان تفاوت قیمت خرید در روز اول با قیمت تسویه روز سوم در اندازه قرارداد می باشد:

۲- مشتریانی که در طی دوره معاملات یک نماد معاملاتی، موقعیت تعهدی باز دارند ولی در طی امروز از طریق اخذ موقعیت تعهدی معکوس، اقدام به بستن موقعیت تعهدی خود کرده اند؛ به عنوان مثال مشتری چند روز قبل، در طی یک نماد معاملاتی موقعیت تعهدی خرید اتخاذ کرده است و

امروز با اخذ موقعیت تعهدی فروش، موقعیت تعهدی خود را بسته است، تسویه روزانه در پایان جلسه معاملاتی امروز، برای او انجام می شود.

مثال:

معاملات یک مشتری در طی سه روز به شرح زیر می باشد (اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد)؛

روز اول؛ اخذ یک موقعیت تعهدی خرید به قیمت ۴۵۰
روز سوم؛ اخذ یک موقعیت تعهدی فروش به قیمت ۴۹۰

روز	قیمت تسویه
اول	۵۰۰
دوم	۵۱۰
سوم	۴۹۵

محاسبات سود(زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات	توضیحات
اول	۲۵۰	$5 = (500 - 450) \times$	قیمت تسویه بالاتر از قیمت خرید وی بسته شده است، پس او به عنوان یک خریدار به ازای هر سکه ۵۰ ریال سود برده است.
دوم	۵۰	$5 = (510 - 500) \times$	مشتری موقعیت تعهدی خرید خود را باز نگه داشته است. قیمت تسویه امروز ۱۰ ریال بیشتر از قیمت تسویه دیروز بسته شده است، پس او به عنوان یک خریدار به ازای هر سکه ۱۰ ریال سود برده است.
سوم	-۱۰۰	$5 = (495 - 490) \times$ $+$ $5 = (510 - 495) \times$	مشتری با اخذ موقعیت تعهدی فروش، موقعیت تعهدی خود را بسته است. تسویه روزانه در این حالت در دو مرحله انجام می شود؛ ۱. موقعیت تعهدی باز خریدی که از قبل داشته است تسویه می شود. قیمت تسویه روزانه ۴۹۵ ریال بسته شده است (۵ ریال کمتر از روز قبل) پس او به عنوان یک خریدار، به ازای هر سکه ۵ ریال ضرر کرده است. ۲. موقعیت فروش جدیدی که اخذ کرده است تسویه می شود. بدین صورت که قیمت تسویه روزانه ۴۹۵ ریال بسته شده است پس او به عنوان یک فروشنده که در قیمت ۵۱۰ ریال موقعیت تعهدی اخذ کرده است، به ازای هر سکه ۱۵ ریال ضرر کرده است.
کل سود(زیان)	۲۰۰		مجموع سود (زیان) وی در طی سه روز؛ که در واقع همان تفاوت قیمت خرید در روز اول و فروش در روز سوم در اندازه قرارداد می باشد: $200 = (490 - 450) \times 5$

۳- مشتریانی که در طی روز در جلسه معاملاتی یک نماد معاملاتی، موقعیت تعهدی باز اخذ کرده و در همان روز با اخذ موقعیت تعهدی معکوس، اقدام به بستن موقعیت تعهدی خود کرده اند؛ به عنوان مثال مشتری در جلسه معاملاتی امروز موقعیت تعهدی خرید اتخاذ کرده است و مجدداً همین امروز با اخذ موقعیت تعهدی فروش، موقعیت تعهدی خود را بسته است، تسویه روزانه در پایان جلسه معاملاتی امروز، برای او انجام می شود

مثال:

معاملات یک مشتری در طی سه روز به شرح زیر می باشد (اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد)؛
روز اول؛ اخذ یک موقعیت تعهدی خرید به قیمت ۴۵۰ و اخذ یک موقعیت تعهدی فروش به قیمت ۴۹۰

روز	قیمت تسویه
اول	۵۰۰

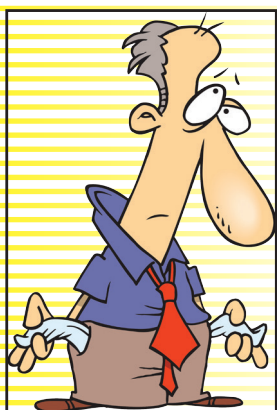
محاسبات سود (زیان):

روز	سود (زیان)	محاسبات	توضیحات
اول	۲۰۰	$= 5 \times (450 - 500)$ $+$ $= 5 \times (490 - 500)$	تسویه روزانه در دو مرحله انجام می شود؛ ۱. با اخذ موقعیت تعهدی خرید چون قیمت تسویه بالاتر از قیمت خرید وی بسته شده، او به عنوان یک خریدار، به ازای هر سکه ۵۰ ریال سود کرده است. ۲. با اخذ موقعیت تعهدی فروش چون قیمت تسویه بالاتر از قیمت فروش وی بسته شده، او به عنوان فروشنده، به ازای هر سکه ۱۰ ریال زیان کرده است.
کل سود (زیان)	۲۰۰	مجموع سود (زیان) وی در یک روز؛ که در واقع همان تفاوت قیمت خرید و فروش در اندازه قرارداد می باشد: $200 = 5 \times (490 - 450)$	

- برای درک بهتر روند محاسبه ی تسویه روزانه، به مثال های موجود در ضلائم رجوع کنید.

خطریه افزایش وجه تضمین

پس از انجام عملیات تسویه روزانه و به روزرسانی حساب‌ها، در صورتیکه مشتری در طی انجام معامله متحمل زیان شده باشد و پس از کسر زیان از حساب عملیاتی، وجه تضمین وی کمتر از حداقل وجه تضمین^۱ شود، برای مشتری خطریه افزایش وجه تضمین صادر می‌شود. کارگزار موظف است بلافاصله پس از دریافت خطریه وجه تضمین، آن را به اطلاع مشتری برساند. مشتری می‌بایست پس از دریافت این خطریه، حداکثر تا یک ساعت بعد از شروع جلسه معاملاتی روز بعد، وجه تضمین جبرانی^۲ را به حساب عملیاتی خود واریز نماید. اگر مشتری توان مالی برای واریز وجه

تضمین جبرانی را نداشته باشد، باید با اتخاذ یک موقعیت تعهدی معکوس، موقعیت تعهدی خود را ببندد. اگر مشتری اقدامی برای بستن موقعیت تعهدی باز خود و یا واریز وجه تضمین جبرانی نکند، پس از اتمام مهلت مشتری، کارگزار مربوطه بنابر دستور اتاق پایاپای و بدون توجه به خواست مشتری، اقدام به بستن تمام یا بخشی از موقعیت‌های تعهدی باز مشتری، برای تأمین وجه تضمین جبرانی مورد نیاز می‌کند.

اگر شرایطی در بازار رخ دهد که مشتری یا کارگزار نتواند اقدام به بستن موقعیت تعهدی

کند (به عنوان مثال مشتری موقعیت تعهدی خرید اتخاذ کرده است و هم اکنون مجبور به اخذ موقعیت تعهدی فروش می‌باشد؛ ولی در بازار معاملات آتی صف فروش شده است، در واقع هیچ معامله‌گری حاضر به خرید قرارداد وی نیست) در این صورت تمام یا بخشی از موقعیت‌های تعهدی باز مشتری در بازار جبرانی بسته خواهد شد.

۱. حداقل وجه تضمین برابر است با ۷۰٪ وجه تضمین اولیه

۲. وجه تضمین جبرانی مبلغی است که مشتری باید برای رساندن موجودی حساب عملیاتی خود تا سطح وجه تضمین اولیه، به ازای هر قرارداد آتی، پرداخت کند.

بازار جبرانی

بازار جبرانی در صورتی تشکیل می‌شود که پس از پایان معاملات روزانه، کارگزار نتواند موقعیت تعهدی باز مشتری را در مهلت مقرر ببندد. در نتیجه، در بازار جبرانی تمام یا بخشی از موقعیت‌های تعهدی باز مشتری، توسط ناظر بازار به قیمت‌های ممکن، طبق دستور العمل مربوطه، بسته می‌شود.

در صورت تشکیل بازار جبرانی ساعات و مراحل جلسه‌ی معاملات قراردادهای آتی به صورت زیر می‌باشد:

۱. دوره پیش‌گشایش

۲. حراج تک قیمتی

۳. حراج پیوسته

۴. دوره پایانی معاملات

۵. بسته شدن جلسه معاملاتی

۶. بازار جبرانی

۷. دوره تسویه روزانه

بازار جبرانی متشکل از ۶ دوره ی ۱۰ دقیقه‌ای حراج تک قیمتی است، بعد از این ۶ دوره، کمیته آتی با توجه به شرایط بازار تصمیمات لازم مبنی بر افزایش تعداد دوره های حراج تک قیمتی را اتخاذ می‌نماید.

دوره	حد نوسان
۱	حد نوسان قیمت در معاملات روز جاری + (۳٪، -۳٪)
۲	حد نوسان قیمت در معاملات روز جاری + (۶٪، -۶٪)
۳	حد نوسان قیمت در معاملات روز جاری + (۹٪، -۹٪)
۴	حد نوسان قیمت در معاملات روز جاری + (۱۲٪، -۱۲٪)
۵	حد نوسان قیمت در معاملات روز جاری + (۱۸٪، -۱۸٪)
۶	حد نوسان قیمت در معاملات روز جاری + (۲۷٪، -۲۷٪)

در بازار جبرانی، در ابتدای هر دوره‌ی حراج تک قیمتی، سامانه معاملاتی، سفارش مربوط به قراردادهای آتی مشتریان را براساس لیستی که اتاق پایپای تهیه و اعلام می‌کند، مطابق دستورالعمل اجرایی معاملات قراردادهای آتی با قیمت حداقل یا حداکثر دامنه نوسان قیمت آن دوره (باتوجه به موقعیت تعهدی باز مشتری) در سامانه معاملاتی قرار می‌دهد.

در صورتیکه در پایان هر دوره، تمام یا قسمتی از سفارشات مشتریان معامله نشود، دوره حراج تک قیمتی بعدی آغاز می‌شود.

● قیمت معاملات انجام شده در بازار جبرانی تأثیری در محاسبه‌ی قیمت تسویه روزانه ندارد.

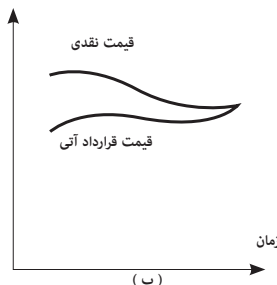
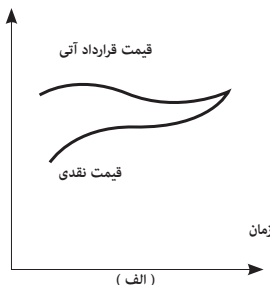
فصل ۵ - تحویل و تسویه نهایی

همگرایی قیمت آتی با قیمت نقدی

هرچه به زمان سررسید قرارداد آتی نزدیکتر می‌شویم، قیمت آتی به سمت قیمت نقدی میل می‌کند و در سررسید قرارداد آتی، قیمت آتی با قیمت نقدی تقریباً برابر و یا خیلی نزدیک می‌شود.

برای فهم علت این موضوع ابتدا فرض می‌کنیم، که قیمت آتی بیشتر از قیمت نقدی در زمان تحویل باشد، در این صورت مشتریان برای کسب سود، دارایی مورد نظر را در قالب یک قرارداد آتی می‌فروشند، سپس در قیمت نقدی اقدام به خرید نقدی دارایی می‌کنند و سپس منتظر فرارسیدن زمان تحویل دارایی می‌مانند و در زمان تحویل دارایی به اندازه اختلاف قیمت آتی و قیمت نقدی سود کسب می‌کنند.

اکنون فرض کنید، که قیمت آتی پایین‌تر از قیمت نقدی در زمان تحویل باشد، در این صورت مشتریان که قصد دارند دارایی مورد نظر را خریداری کنند، ابتدا وارد یک قرارداد آتی شده، موقعیت تعهدی خرید اتخاذ می‌کنند. سپس منتظر فرارسیدن زمان تحویل دارایی می‌مانند و در زمان تحویل دارایی به اندازه اختلاف قیمت آتی و قیمت نقدی سود کسب می‌کنند. در حالت اول، فروش قرارداد آتی باعث کاهش قیمت آن و در حالت دوم خرید قرارداد آتی زمینه‌ی افزایش قیمت آنها را فراهم می‌آورد.

• لازم به ذکر است که ممکن است در سررسید قرارداد آتی، قیمت آتی به سمت قیمت نقدی میل نکند؛ که در این صورت انگیزه نکول برای یکی از طرفین بالا می رود و تفاوت قیمت نقدی و آتی از خریدار نکول کننده (در صورت بیشتر بودن قیمت آتی از قیمت نقدی) یا از فروشنده نکول کننده (در صورت بیشتر بودن قیمت نقدی از قیمت آتی) اخذ و به حساب طرف مقابل واریز می شود.

به عنوان مثال مشتری در آخرین روز معاملاتی دارای ۴۰ موقعیت تعهدی خرید می باشد. قیمت تسویه آن روز ۸۵۰ و قیمت نقدی ۸۴۰ می باشد. فرض می کنیم خریدار اقدام به بستن موقعیت تعهدی خود نکند و وارد فرایند تحویل شود. اگر خریدار وجه لازم را به حساب خود واریز نکند (نکول کند) علاوه بر تفاوت قیمت نقدی و قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی (که میزان $4000 = 40 \times 10 \times (850 - 840)$ می باشد) باید جریمه ای معادل یک درصد ارزش کل قرارداد براساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی به نفع طرف مقابل پرداخت کند.

$$(850 \times 40 \times 1\% \times 10 = 3400)$$

(یعنی میزان ۳۴۰۰)

ارائه گواهی آمادگی تحویل

تمامی دارندگان موقعیت تعهدی باز، باید طی مهلت ارائه گواهی آمادگی تحویل (که ۲ روز کاری قبل از آخرین روز معاملاتی هر نماد می باشد) توسط کارگزار مربوطه، گواهی آمادگی تحویل را به اتناق پایاپای ارائه کند. در صورتیکه تا پایان مهلت مقرر برای ارائه گواهی آمادگی تحویل، دارنده موقعیت تعهدی باز مدارک خود را ارائه نکند، قرارداد آتی وی بر اساس قیمت تسویه روز پایان مهلت ارائه گواهی آمادگی تحویل، تسویه نقدی شده و مشمول جریمه های مقرر در مشخصات قرارداد آتی می شود.

مشتریانی که اقدام به اخذ موقعیت تعهدی در روز ارائه گواهی

آمادگی تحویل نموده‌اند باید با اخذ موقعیت تعهدی جدید در آن روز همزمان گواهی آمادگی تحویل را نیز ارائه کنند. پس از مهلت ارائه گواهی آمادگی تحویل، اخذ هرگونه موقعیت تعهدی جدید نشان‌دهنده‌ی آمادگی وی برای تحویل می‌باشد.

فرآیند تحویل بازار

دارندگان موقعیت تعهدی فروش موظند طی روز کاری پس از آخرین روز معاملاتی در زمان مشخص شده، به بانک عامل مراجعه و سکه‌های خود را به کارشناس مربوطه تحویل دهند. بانک پس از دریافت وجه کارشناسی از مشتری، اقدام به تعیین اصالت و کارشناسی سکه نموده و در صورت تکمیل تعداد سکه‌ها اقدام به صدور رسید تحویل سکه می‌نماید. اطلاعات مربوط به شرایط و چگونگی فرایند تحویل نزدیک به تاریخ سررسید هر نماد معاملاتی در سایت شرکت بورس کالای ایران در قسمت اعلانات آتی قابل مشاهده می‌باشد.

دارندگان موقعیت تعهدی خرید نیز می‌بایست تا ساعت ۱۲ همان روز کل وجه لازم متناسب با تعداد قراردادهای آتی مأخوذ را به حساب عملیاتی خود واریز نمایند. این مبلغ^۱ به صورت زیر محاسبه می‌شود:

تعداد قراردادهای آتی اخذ شده \times (کارمزد تحویل $+ (10 \times$ قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی))

خریدارانی که وجه مذکور را به حساب خود واریز نموده‌اند می‌بایست ۲ روز کاری پس از آخرین روز معاملاتی به بانک عامل مراجعه نمایند و در صورت عدم نکول فروشنده متناسب با تعداد قراردادهای آتی خود سکه‌ها را تحویل بگیرد.

• در صورت عدم واریز وجه مذکور توسط خریدار سکه‌ها به فروشنده مسترد می‌گردد و خریدار مشمول جریمه‌های مقرر در مشخصات قرار داد آتی خواهد شد. فروشنده نیز در صورت عدم تحویل سکه مشمول جریمه‌های مقرر در مشخصات قرار داد آتی خواهد شد.

۱. که این وجه، مازاد بر وجه تضمین اولیه برای موقعیت‌های تعهدی باز در سایر نمادهای معاملات آتی در حساب عملیاتی مشتری باید موجود باشد.

فرم درخواست کد مشتریان حقیقی

شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام)

فرم درخواست کد مشتریان حقیقی

تاریخ:/...../.....

شماره سریال:

نام: نام خانوادگی: کد اقتصادی: جنسیت: ☐ مرد ☐ زن نام پدر: شماره شناسنامه: صادره از: تاریخ تولد:/...../..... شماره سریال شناسنامه: کد ملی: تحصیلات: پست الکترونیکی: آدرس منزل: تلفن منزل: کد پستی: تلفن همراه: تلفن محل کار:	نام: نام خانوادگی: کد اقتصادی: جنسیت: ☐ مرد ☐ زن نام پدر: شماره شناسنامه: صادره از: تاریخ تولد:/...../..... شماره سریال شناسنامه: کد ملی: تحصیلات: پست الکترونیکی: آدرس منزل: تلفن منزل: کد پستی: تلفن همراه: تلفن محل کار:
حساب بانکی نام بانک: نام شعبه: کد شعبه: نوع حساب: شماره حساب:	نام: نام خانوادگی: کد اقتصادی: جنسیت: ☐ مرد ☐ زن نام پدر: شماره شناسنامه: صادره از: تاریخ تولد:/...../..... شماره سریال شناسنامه: کد ملی: تحصیلات: پست الکترونیکی: آدرس منزل: تلفن منزل: کد پستی: تلفن همراه: تلفن محل کار:
ضمین تایید صحت مندرجات فوق اعلام می دارم که هرگونه تغییرات احتمالی را سریمآ به آن شرکت کارگزاری اطلاع دهم. امضاء: تاریخ:	نام: نام خانوادگی: کد اقتصادی: جنسیت: ☐ مرد ☐ زن نام پدر: شماره شناسنامه: صادره از: تاریخ تولد:/...../..... شماره سریال شناسنامه: کد ملی: تحصیلات: پست الکترونیکی: آدرس منزل: تلفن منزل: کد پستی: تلفن همراه: تلفن محل کار:
اثر انگشت:	نمونه امضا:
مهر و امضای واحد صدور کد:	کد صادره توسط بورس:

فرم ثبت سفارش

بسمه تعالی

شرکت بورس کالای ایران

شماره سریال:.....

تاریخ:.....

نحوه دریافت سفارش:.....

فرم ثبت سفارش مشتریان

معاملات آتی

نام شرکت کارگزاری	کد

مشخصات مشتری:

نام شخص حقیقی/حقوقی:	نام خانوادگی:
نام پدر:	شماره شناسنامه/شماره ثبت:
سال تولد/تاریخ ثبت:	شماره ملی(۱۰ رقمی):
صادره از/محل ثبت:	نشانی:
کد پستی(۱۰ رقمی):	کد مشتری:
شماره حساب مشتری:	

مشخصات سفارش:

ردیف	کد قرارداد	نوع موقعیت تعهدی	تعداد	نوع سفارش	قیمت	اعتبار سفارش	تاریخ

وجه تضمین:

مبلغ: ریال طی فیش شماره تا تاریخ به حساب در اختیار شماره
 بانک: واریز گردیده است.

محل امضاء مشتری (شخص حقیقی/صاحبان امضاء مجاز شخص حقوقی)	شرکت کارگزاری
بدین وسیله سفارش فوق را با اختیار و آگاهی کامل تایید نموده و با مطالعه اقرارنامه و بیانیه ریسک آتی و تایید آن تمهید می‌نمایم که در طول دوره معاملاتی مطابق مفاد دستورالعمل اجرایی معاملات آتی عمل نمایم.	احراز هویت مشتری و دریافت سفارش فوق تایید و طبق آن عمل خواهد شد. دقیقه ساعت مهر و امضاء:
مهر و امضاء:	

وضعیت سفارش پس از اقدام:

☐ سفارش فوق به حجم قرارداد و قیمت مجموعاً به ارزش ریال انجام شد.
☐ کارگزار موفق به انجام معامله طبق سفارش مشتری نگردید.

انصراف از انجام سفارش:

مشتری در تاریخ ساعت: دقیقه: از اجرای سفارش فوق منصرف گردید.

نسخه اول - کارگزار	نسخه دوم - مشتری	نسخه سوم - بورس

فرم انتقال وجه

بسمه تعالی

 شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام)
 فرم درخواست انتقال وجه از حساب در اختیار بورس

شرکت کارگزاری: _____ تاریخ: ۱۳ / / _____ شماره سریال: _____

اینجانب / این شرکت به شماره مشتری _____ دارای حساب در اختیار بورس به شماره _____ نزد بانک _____ ، تقاضا دارم کل موجودی قابل برداشت / مبلغ (به عدد) _____ ریال معادل با (به حروف) _____ ریال را به حساب کارگزاری / حساب شخصی اینجانب به شماره _____ نزد بانک _____ منتقل نمایم.	نمط مشتری تکمیل گردد مهر و امضای مشتری تاریخ _____
ضمن تأیید صحت مندرجات فوق تقاضای انتقال مبلغ (به عدد) _____ ریال معادل با (به حروف) _____ ریال از حساب در اختیار بورس به نام مشتری به حساب شماره _____ نزد بانک _____ را دارم.	نمط کارگزار تکمیل گردد مهر و امضای کارگزار تاریخ _____
مبلغ (به عدد) _____ ریال معادل با (به حروف) _____ ریال در تاریخ _____ / / ۱۳ از حساب شماره _____ نزد بانک _____ به شماره حساب _____ نزد بانک _____ منتقل گردید.	نمط نمایان تکمیل گردد مهر و امضای بورس تاریخ _____

فرم معرفی اطلاعات حسابهای بانکی مشتری

بسمه تعالی

شیرکت بورس کلای ایران (سهایی عام)
مدیریت قراردادهای مشتق کلایی

فرم معرفتی اطلاعات حسابهای بانکی مشتری
تاریخ: ____ / ____ / ۱۳

اطلاعات مشتری	مشتری حقیقی	نام پدر: شماره شناسنامه و محل صدور: تاریخ و محل تولد:	نام: نام خانوادگی: شماره ملی: کد پستی:
	مشتری حقوقی	کد اقتصادی: تاریخ و محل ثبت: نام نماینده:	نام شرکت: شناسه ملی: شماره ثبت: نام مدیر عامل:
	شماره های تماس ضروری	شماره تلفن همراه:	شماره تلفن ثابت:
	اطلاعات حساب عملیاتی (دراختیار بورس)		
	بانک:	شماره حساب متمرکز:	شماره حساب مشتری:
اطلاعات حسابهای بانکی	شماره حساب مشتری:	شماره حساب متمرکز:	شماره حساب مشتری:
	شماره حساب مشتری:	شماره حساب متمرکز:	شماره حساب مشتری:
	نام صاحب / صاحبان حساب:		
تایید مشتری	ضمن تأیید صحت مندرجات فوق اعلام می دارم که هر گونه تغییرات احتمالی را سریعاً به آن شرکت کارگزاری اطلاع دهم.		
	تاریخ:	اثر انگشت:	مهر و امضاء:
تایید کارگزاری	بدین وسیله گواهی می گردد اطلاعات فوق توسط در حضور این کارگزاری تکمیل شده است و امضای ایشان مورد تأیید این کارگزاری می باشد.		
	تاریخ:	مهر و امضاء:	
بورس	ثبت کننده:	تاریخ و ساعت ثبت:	امضاء:
	تأیید کننده:	تاریخ و ساعت تأیید:	امضاء:

کد فرم: F321-14-00

فرم درخواست انتقال کد معاملاتی قراردادهای آتی

	فرم درخواست انتقال کد معاملاتی قراردادهای آتی	شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام) مدیریت قراردادهای مشتق کالایی
درخواست مشتری:		
شرکت کارگزاری باسلام، اینجانب/این شرکت با کد / شناسه ملی و کد معاملاتی تقاضای تغییر کارگزاری خود را به کارگزاری دیگر، به منظور انجام معاملات قراردادهای آتی دارم. ضمناً اعلام و اقرار می‌نمایم که هیچ موقعیت تعهدی بازی نزد شرکت کارگزاری ندارم و متعهد می‌شوم مسئولیت این مورد و عواقب احتمالی و جبران خسارت ناشی از آن را بپذیرم. مهر و امضای مشتری تاریخ		
تایید کارگزاری مبدأ:		
نام کارگزاری مبدأ: شرکت بورس کالای ایران باسلام، بدین وسیله گواهی می‌شود جناب آقای / سرکار خانم/ شرکت با کد معاملاتی همه تعهدات مالی خود را در قبال این شرکت ایفا نموده است و هیچ موقعیت تعهدی باز و سفارش فعال نزد این کارگزاری ندارد. مهر و امضای کارگزاری تاریخ		
تایید کارگزاری مقصد:		
نام کارگزاری مقصد: شرکت بورس کالای ایران باسلام، احتراماً عطف به درخواست جناب آقای / سرکار خانم/ شرکت و ضمن پذیرش درخواست ایشان، خواهشمند است نسبت به انتقال کد معاملاتی نامبرده از شرکت کارگزاری به این کارگزاری دستور مقتضی صادر فرمایید. مهر و امضای کارگزاری تاریخ		

اقرارنامه و بیانیه ریسک معاملات آتی

به موجب این سند، اینجانب/این شرکت فرزند/به شماره ثبت به شماره شناسنامه صادره/ثبت شرکت های به شماره ملی/ شناسه ملی مقیم دارنده/دارندگان امضای مجاز و تعهدآور شرکت مزبور، به عنوان مشتری معاملات قراردادهای آتی، بیانیه و اقرارنامه ریسک معاملات قراردادهای آتی را با شرایط زیر دریافت و مطالعه نموده و ضمن اعلام اطلاع از ماهیت و خصوصیات این معاملات، کلیه مقررات مربوط به این معاملات و ریسک هایی که در انجام این معاملات موجود، متصور و محتمل است، مراتب ذیل را تأیید و اقرار نموده و اینجانب/این شرکت ملتزم به آنها می باشد:

۱- اینجانب/این شرکت از تمامی اطلاعات و شرایط مربوط به معاملات قراردادهای آتی، شرایط و نوسانات بازار آگاهی کامل دارم و بورس و کارگزار مسئول فقدان آگاهی دقیق اینجانب/این شرکت از اطلاعات و شرایط معاملات قراردادهای آتی و نیز شرایط و نوسانات بازار نخواهند بود.

۲- در معاملات قراردادهای آتی ریسک حاصل از نوسان قیمت به عهده اینجانب/این شرکت می باشد. در صورت نیاز به افزایش وجوه تضمین، مراتب به طور مقتضی توسط کارگزار به اطلاع اینجانب/این شرکت می رسد. چنانچه اینجانب/این شرکت وجوه تضمین مورد نیاز را در زمان مقرر پرداخت ننماید، ممکن است متحمل خسارت ناشی از تسویه قرارداد به قیمت نامطلوب، کاهش موجودی حساب و مخدوش شدن اعتبار خود نزد کارگزار گردد، که در این صورت اینجانب/این شرکت مسئول خسارتهای مذکور خواهد بود.

۳- در شرایط مختلف بازار ممکن است اینجانب/این شرکت نتواند معامله دلخواه خود را انجام دهد که در این صورت اینجانب/این شرکت هیچگونه ادعایی علیه بورس، کارگزار و سایر اشخاص مرتبط نخواهد داشت.

۴- چنانچه کارگزار و بورس در اثر اختلالات مخابراتی و سیستمهای الکترونیکی و سایر عواملی که خارج از اراده کارگزار و بورس می باشد، قادر به اجرای سفارشات اینجانب/این شرکت نباشند و به واسطه این اختلالات خسارتی به اینجانب/این شرکت وارد آید، مسئولیتی متوجه کارگزار و بورس نخواهد بود و تمامی مسئولیتها متوجه اینجانب/این شرکت می باشد.

۵- در صورت عدم وجود گسترده مشتریان در بازار ممکن است قیمت معامله قراردادهای آتی، مطلوب اینجانب/این شرکت نباشد، در اینصورت هیچگونه مسئولیتی متوجه بورس و کارگزار نخواهد بود و تمامی مسئولیتها متوجه اینجانب/این شرکت می باشد.

۶- اینجانب/این شرکت قبل از شروع معامله قراردادهای آتی از آخرین مقررات مربوط به فرایند تسویه نهایی و تحویل این قراردادها کسب اطلاع نموده ام و مسئولیت هر گونه بی اطلاعی یا نقصان اطلاعات بطور کامل متوجه اینجانب/این شرکت می باشد.

۷- با توجه به اینکه معاملات قراردادهای آتی بصورت الکترونیک و توسط سامانه کامپیوتری بورس انجام می شود، در صورت اختلال در سیستم های الکترونیکی، ممکن است سفارش مورد درخواست اینجانب/این شرکت، اجرا نشود، در اینصورت هیچگونه مسئولیتی متوجه بورس و کارگزار نبوده و تمامی مسئولیتها متوجه اینجانب/این شرکت می باشد.

۸- آموزش هایی که شرکت بورس کالای ایران در خصوص معاملات قراردادهای آتی، برای اینجانب/این شرکت ارائه نموده یا در آینده ارائه می نماید؛ صرفا جهت اطلاع اینجانب/این شرکت بوده و هیچ گونه مسئولیتی برای بورس ندارد و بدینوسیله اینجانب/این شرکت حق هر گونه ادعا را در خصوص این آموزشها، چگونگی و محتوای آنها و اثر آنها بر معاملات اینجانب/این شرکت، از خود سلب و ساقط نمودم. بدیهی است مسئولیت کلیه ی برداشت ها و استنباطهای اینجانب/این شرکت از آموزش های مزبور اعم از آنکه منجر به سود یا زیان اینجانب/این شرکت، در معاملات قراردادهای آتی شود، بر عهده اینجانب/این شرکت می باشد.

مشخصات مشتری :

مشخصات کارگزاری :

نام وامضاء (دارنده/دارندگان مجاز و تعهدآور) مشتری نام و امضاء کارگزار:

مسائل

مثال ۱:

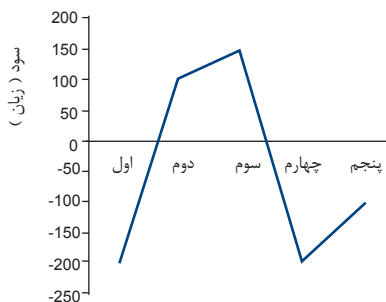
معاملات یک مشتری در طی پنج روز به شرح زیر می باشد
(اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد)؛

روز اول؛ اخذ ۱ موقعیت تعهدی خرید به قیمت ۴۵۰

روز	قیمت تسویه
اول	۴۱۰
دوم	۴۳۰
سوم	۴۶۰
چهارم	۴۲۰
پنجم	۴۰۰

محاسبات سود(زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات
اول	-۲۰۰	$(۴۱۰ - ۴۵۰) \times ۵ =$
دوم	۱۰۰	$(۴۳۰ - ۴۱۰) \times ۵ =$
سوم	۱۵۰	$(۴۶۰ - ۴۳۰) \times ۵ =$
چهارم	-۲۰۰	$(۴۲۰ - ۴۶۰) \times ۵ =$
پنجم	-۱۰۰	$(۴۰۰ - ۴۲۰) \times ۵ =$
کل سود(زیان)	-۲۵۰	

روز

مثال ۲:

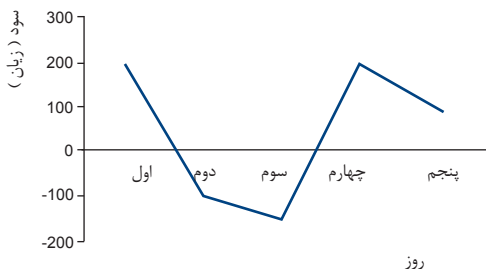
معاملات یک مشتری در طی پنج روز به شرح زیر می باشد
(اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد)؛

روز اول ؛ اخذ یک موقعیت تعهدی فروش به قیمت ۴۵۰

روز	قیمت تسویه
اول	۴۱۰
دوم	۴۳۰
سوم	۴۶۰
چهارم	۴۲۰
پنجم	۴۰۰

محاسبات سود(زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات
اول	۲۰۰	$(450 - 410) \times 5 =$
دوم	-۱۰۰	$(410 - 430) \times 5 =$
سوم	-۱۵۰	$(430 - 460) \times 5 =$
چهارم	۲۰۰	$(460 - 420) \times 5 =$
پنجم	۱۰۰	$(420 - 400) \times 5 =$
کل سود(زیان)		۲۵۰

مثال ۳:

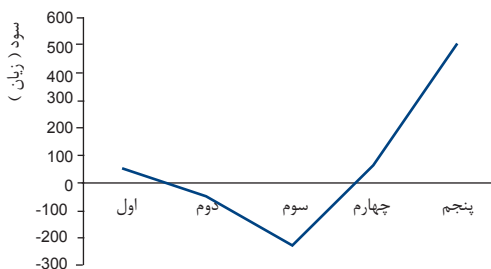
معاملات یک مشتری در طی پنج روز به شرح زیر می باشد
(اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد):

روز اول؛ اخذ یک موقعیت تعهدی خرید به قیمت ۴۷۰
روز سوم؛ اخذ دو موقعیت فروش به قیمت هر کدام ۴۵۰
روز پنجم؛ اخذ سه موقعیت خرید به قیمت هر کدام ۴۲۰

روز	قیمت تسویه
اول	۴۸۰
دوم	۴۷۰
سوم	۴۷۵
چهارم	۴۶۰
پنجم	۴۵۰

محاسبات سود(زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات
اول	۵۰	$(480 - 470) \times 5 =$
دوم	- ۵۰	$(470 - 480) \times 5 =$
سوم	- ۲۲۵	$(450 - 475) \times 5 \times 2 + (475 - 470) \times 5 =$
چهارم	۷۵	$(475 - 460) \times 5 =$
پنجم	۵۰۰	$(460 - 450) \times 5 + (450 - 420) \times 5 \times 3 =$
کل سود(زیان)	۳۵۰	

روز

مثال ۴:

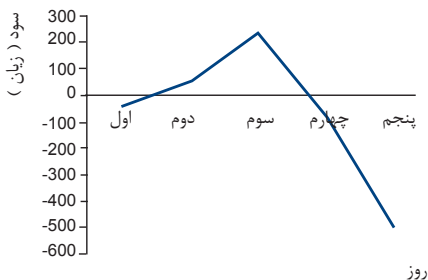
معاملات یک مشتری در طی پنج روز به شرح زیر می باشد
(اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد)؛

روز اول؛ اخذ یک موقعیت فروش به قیمت ۴۷۰
روز سوم؛ اخذ ۲ موقعیت خرید به قیمت هر کدام ۴۵۰
روز پنجم؛ اخذ ۳ موقعیت فروش به قیمت هر کدام ۴۲۰

روز	قیمت تسویه
اول	۴۸۰
دوم	۴۷۰
سوم	۴۷۵
چهارم	۴۶۰
پنجم	۴۵۰

محاسبات سود (زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات
اول	-۵۰	$(470 - 480) \times 5 =$
دوم	۵۰	$(480 - 470) \times 5 =$
سوم	۲۲۵	$(470 - 475) \times 5 + (475 - 450) \times 5 \times 2 =$
چهارم	-۷۵	$(460 - 475) \times 5 =$
پنجم	-۵۰۰	$(450 - 460) \times 5 + (420 - 450) \times 5 \times 3 =$
کل سود(زیان)		-۳۵۰

لیست کارگزاران دارای مجوز معاملات آتی

ردیف	نام کارگزاری	مدیرعامل	تلفن	نمابر	آدرس
۱	آبان	مصطفی حقیقی مهندانداری	۸۰-۸۱۹۷۵۷۹	۸۸۹۴۲۱۴۴	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۳۹۹ - ط مفتح یک
۲	آزاد ایرانیان	عبداله سالم	۸۸۹۰۸۵۵۰	۸۸۹۰۷۳۱۳	خ حافظ - خ رودسر - پلاک ۱۶
۳	آرمان تدبیر نقش جهان	بهادر شمس	۴۰-۸۸۹۷۳۳۶	۴۰-۸۸۹۷۳۳۶	خ ولیعصر - بعد از تقاطع ولیعصر - خ بندرانزلی - پ ۱۹ - ط ۲
۴	آریا نوین	سید احمد ترابی	۲۰-۲۶۰۳۴۱۸	۲۶۰۳۴۵۴۱	بلوار میرداماد جنب مترو - مجتمع رز - ۳ - واحد ۳۱۱ و ۳۱۲
۵	آگاه	بهروز ابراهیمی	۰۴-۸۲۱۵۲۶۰	۸۸۹۳۲۲۲۶	خ حافظ - خ رودسر - روبروی پارکینگ وزارت نفت - پ ۱۷ - ط ۷ او
۶	آرديهشت ایرانیان	حسن قاسمی	۸۲۴۶۷۷۰	۸۲۴۶۷۷۰	میدان آرژانتین - ابتدای احمد قاصر - ساختمان طلا - ط ۲ - واحد ۶
۷	آطمینان سهم	حسین ایزدی	۸۸۹۲۲۲۱۴	۸۸۹۳۳۵۴۱	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۳۹۹ - انتهای حیاط
۸	اقتصاد پیدار	حسن رضایی پور	۶۶۹۸۲۱۱	۶۶۹۸۲۲۴	خ ولیعصر - پایین تر از تقاطع طالقانی - ک رحیم زاده ۲ - پ ۱۰ - ط ۲
۹	ایستایش بویا	محمدرضا مظفری	۸۸۹۴۰۸۰	۸۸۹۴۰۰۳۴	خیابان ولیعصر - تقاطع طالقانی - مجتمع اداری تجاری نورنهران - ط ۷ اداری - واحد ۱۹۰۹
۱۰	بانک اقتصاد نوین	نصراله برزنی	۵۰-۸۱۲۶۵۲۶	۸۱۲۶۵۲۵	تقاطع خ طالقانی و ولیعصر - مجتمع نور - طبقه ۹ اداری - واحد ۲۱۰۲
۱۱	بانک پاسارگاد	مصطفی حاجی سینی	۸-۸۸۹۴۷۱۳۶	۸۸۹۴۶۵۵	خ طالقانی - خ بندر الزلی - ساختمان گیلان - پ ۱۲ - ط ۳ - واحد ۱۴
۱۲	بانک تات	فریدین آقا بزرگی	۶-۸۱۲۶۷۹۳	۸۱۲۶۷۹۸	خ ولیعصر - تقاطع خ طالقانی - مجتمع نور تهران - ط ۲ اداری - واحد ۱۶۰۱
۱۳	بانک تجارت	امیر شیروانی	۸۸۹۳۶۴۴	۸۸۹۳۶۴۴	خ طالقانی - بین خ نجات الهی و حافظ - پ ۲۸۳
۱۴	بانک توسعه صادرات	سید رضا علوی	۳۴-۸۳۳۹۵۲۵	۸۳۳۹۵۲۵	خ مطهری - نرسیده به خ رودردی - پ ۱۰۴ - ط ۳
۱۵	بانک راه کارگران	ناصر شریعتی	۳-۸۱۲۳۷۱۲۰	۸۱۲۳۷۱۲۰	تقاطع خ ولیعصر با خ طالقانی - مجتمع نور تهران - طبقه هفتم - واحد ۱۹۱۱
۱۶	بانک سامان	حمیدرضا مهرآور	۲-۸۸۶۴۹۵۰	۸۸۷۷۴۶۸۹	خ آفرقا - پایین تر از جهان کودک - نیش کوچه ۲۵ - پ ۲۹ - ط هفتم
۱۷	بانک سپه	مهرداد نعمتی	۴-۸۸۵۵۶۴۳	۸۸۵۵۶۴۱۶	خ وژرا - نیش خ هشتم - پ ۲۲ - ط ۳
۱۸	بانک صادرات	حیدر سلیمی	۳۰-۸۱۳۸۶۲۵	۸۸۹۴۱۵۳۱	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۳۹۹ - ط ۲
۱۹	بانک صنعت و معدن	میشم کریمی	۸۵۲۵۶۳۳	۸۵۲۵۶۶۰	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۳۹۹ - ط ۱
۲۰	بانک کارآفرین	سیده لیلا مجیدی زائویه (سیرپست)	۵-۸۱۲۳۷۹۸۱	۸۱۲۳۷۹۸۲	خ ولیعصر - تقاطع طالقانی - مجتمع نور تهران - ط ۹ - واحد ۲۱۱۰
۲۱	بانک کشاورزی	حمید بناتیان	۴-۸۱۳۸۳۶۸۱	۸۱۳۸۳۶۸۵	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۳۹۹ - ط ۱ سمت حیاط
۲۲	بانک مسکن	محمد کفایش پنجه شاهی	۳۵-۸۱۲۶۳۳۰	۸۱۲۶۳۳۰	خ ولیعصر - تقاطع طالقانی - مجتمع نور تهران - ط ۱۰ اداری - واحد ۲۲۰۱
۲۳	بانک ملت	عباس نیکچری	۸۷۱۵۶۷۹	۸۷۱۹۸۶۹	خ خالد اسلامبولی (ورز) - خ ۳۳ - پ ۱ - ط ۳ - واحد ۱۶
۲۴	بانک ملی ایران	علیرضا هفیمی	۷-۸۱۳۸۳۶۳۴	۸۹۷۸۱۱۷۶	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۳۹۹ - ط ۵
۲۵	باهنر	جواد عبادی	۶۶۷۰۴۱۳۵	۶۶۷۰۴۴۱۷	خ جمهوری اسلامی - بعد از تقاطع سی تبریک توپهار - ساختمان طوبی - ط ۵ - واحد ۱۴
۲۶	برهان سهند	مجتبی نینی فر	۳-۸۲۲۵۲۲۲	۸۴۷۴۰۱۹	خ سهروردی شمالی - اندیشه ۲ - پ ۸۲ - واحد ۲ و ۱
۲۷	بورس بیمه ایران	محمد اصولیان	۶-۸۸۹۶۶۷۴	۸۸۹۶۶۷۴	ابتدای بلوار کشاورز - خ برادران مظفری - نیش کوچه میتر - ساختمان ۱۰۵ - ط ۴ - واحد ۱۰
۲۸	بهنم	سیاوش وکیلی	۸۳۳۲۶	۸۱۷۲۲۴۲۱	خ سید جمال الدین اسد آبادی - خ هفتم - پ ۳۲ - ساختمان ایرانیان
۲۹	پارس ایده بنیان	فرزاد هینی	۹۹-۸۲۲۸۳۹۵	۸۲۲۲۶۱۸۱	خ ولیعصر - تقاطع خ طالقانی - مجتمع نور تهران - ط ۹ - واحد ۲۱۰۸
۳۰	پارس نمود گر	اسماعیل میرزایی قمی	۵-۴۴۸۷۴۴۲۱	۸۸۶۱۶۷۱	خ میرزای شیرازی - پایین تر از مظفری ی - ۱۹ - پ ۱۰
۳۱	پارسیان	سید ابراهیم عنایت	۳۴-۸۸۹۴۸۲۲۹	۸۸۹۴۹۷۳۳	خ طالقانی - انتهای خ بندر الزلی - خ رودسر - پ ۶۷ - ط ۲ - واحد ۲
۳۲	پشگامان بهرور	عاطفه حقیقی نیا	۴-۸۱۴۹۷۵۲۰	۸۴۹۷۵۲۴	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۳۹۹ - ط ۲

۳۳	تامین سرمایه نوین	ساسان اله قلی	۶۳۴۱۹۰۰۰	۶۳۴۱۹۳۳۳	خ ولیمصر- بالاتر از تقاطع انقلاب- ساختمان ایریشم- ط ۵- واحد ۳
۳۴	تدبیرگران فردا	محسن رحمتی	۸۸۹۴۹۷۲۶	۸۸۹۴۹۷۲۶	خ ولیمصر-خ به آفرین خ رودسر- پ ۶۷- ط ۵
۳۵	تدبیرگر سرمایه	سید علی هاشمی	۸۸۸۲۲۶۵	۸۸۸۷۳۳۸۱	تهران- میدان آرژانتین- خیابان الوند- کوچه ۳۵- ساختمان پرهم- طبقه ۶
۳۶	توسعه اندیشه دانا	محمد حسن شمس	۲۲۶۲۲۶۳۰	۲۶۶۰۲۰۲۶	خ شریعتی- نیش کلاهدوز (دولت)- برج بکین فلک- ط ۶- واحد ۶۳
۳۷	توسعه سرمایه دنیا	حسنعلی بشارت احسانی	۸۸۹۳۳۰۹۵-۸	۸۸۹۳۲۶۰۳	خ طالقانی-خ بندر انزلی-کوچه ریاضی-پ ۵- ط ۲
۳۸	توسعه فردا	بهمن سید زارع	۸۸۲۱۵۹۰۴	۸۸۰۵۱۲۹۴	خ ستول شمالی-خ هفتم پ ۷
۳۹	توسعه کشاورزی	مژده ملایی	۸۸۹۱۷۲۵۸-۹	۸۸۹۱۷۴۵۷	خ ولیمصر، بالاتر از زرتشت- ساختمان اداری کامران- پلاک ۱۹۳۲- ط ۲- واحد ۲
۴۰	حافظ	محمد اقبال نیا	۸۸۳۸۳۶۶-۵۰	۸۸۳۸۳۶۶	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط همکف
۴۱	خبرگان سهام	امیر حسین ارشاد	۸۸۳۸۳۶۷۵-۸	۸۸۳۸۳۶۷۴	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط ۱
۴۲	راهنمای سرمایه گذاران	شاهرخ بدیعی	۸۸۹۱۲۴۰۲ و ۰۸	۸۸۸۵۲۹۵۳	خ ولیمصر-بالاتر از تقاطع طالقانی-کوچه فیروز-پ ۲۶- واحد ۳- ط ۱
۴۳	رضوی	کمال خانزاده	۸۸۳۸۳۶۶۷-۷۰	۸۸۳۸۳۶۷۱-۲	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط ۵
۴۴	سپهر باستان	محمد حسن ابراهیمی	۸۸۴۹۷۶۲۴-۶	۸۸۴۹۷۶۲۷-۸	خ طالقانی- ساختمان زمیتم- ط ۱
۴۵	ستاره جنوب	یوسف حاجی باقری	۸۸۳۸۳۵۷۶-۸	۸۸۳۸۳۵۷۹	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط ۶
۴۶	سرمایه و دانش	علی گشاده فکر	۸۸۹۲۱۱۹۷	۸۸۹۲۳۰۵۲	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط ۲
۴۷	سهام آشنا	شهریار شه میری	۸۸۳۸۳۶۳۹-۲۳	۸۸۳۸۳۶۴۴	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط همکف
۴۸	سی ولکس کالا	محمد رضا الهی فرد	۸۸۳۸۳۵۸۵-۸	۸۸۹۱۸۴۹۹	خ طالقانی- خ بندر انزلی- شماره ۱۹- ط ۵
۴۹	سینا	محمد رشیدی زاده	۸۸۶۵۹۹۸۲-۵	۸۸۶۵۹۹۸۲-۵	م آرژانتین-خ الوند- ویدوی بیمارستان کسری- پ ۲۸- ط ۲
۵۰	شهر	هاشم یوزرچمهر	۸۸۲۲۸۱۳۰-۴۰	۸۸۲۲۶۵۹۶	تقاطع خ طالقانی و خ ولیمصر- مجتمع نور تهران- ط ۲ اداری- واحد ۱۲۰۲
۵۱	صبا جهاد	خسرو مصلح آبادی فراهنی	۶۳۴۸۶۰۰۰	۶۶۴۸۵۲۴۱	خ ولیمصر-سایین تر از میدان فلسطین-خ بزرگمهر-پ ۳۸
۵۲	فارابی	رحمان بابا زاده	۸۸۹۴۱۵۱۰	۸۸۹۴۲۹۵۴	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط ۱
۵۳	فولاد مینا	حامد شادکام	۸۸۳۸۳۶۱۱-۷	۸۸۳۸۳۶۱۶	خ طالقانی- خ بندر انزلی- پ ۳۲۹- (ساختمان گیلان- ط همکف- واحد ۲)
۵۴	کالای خاورمیانه	محمد حسن کمال آبادی	۸۸۴۹۷۶۱۰-۴	۸۸۴۹۷۶۱۵	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط ۳
۵۵	مبین سرمایه	محمد علی شریفی نیا	۸۸۳۸۳۱۲۸-۳۳	۸۸۳۸۳۵۲۸	خ طالقانی- خ بندر انزلی- بن بست غازیان- پ ۶
۵۶	مقید	هادی مهری	۸۷۲۲۲	۸۷۲۲۷	خ طالقانی- خ بندر انزلی- پ ۱۳
۵۷	مهر آفرین	اسماعیل فوادیان	۸۸۱۰۳۴۴۰-۴۲	۸۸۷۲۳۷۱۷	خ خالد اسلامبولی (وزرا)-کوچه ششم- پ ۱۷- ط ۱
۵۸	مهر اقتصاد ایرانیان	محسن محمدی	۴۲۹۱۹۰۰۰	۴۲۹۱۹۱۰۵	خ استاد مطهری -خ میرزا شیرازی - خ همدان- پلاک ۱۷
۵۹	نماد شاهدان	علیرضا زبردست نجار	۸۸۹۲۰۱۲۶-۷	۸۸۸۹۳۹۳۳	خ حافظ-بالاتر از رودسر- نیش کوچه هراز-پ ۲۶۷- طبقه ۱ و ۲ - واحد های ۸ و ۲
۶۰	نو اندیشان بازار سرمایه	عبداله عینی	۸۸۲۲۷۶۹۵-۷	۸۸۲۲۶۳۹۴	تقاطع خ طالقانی- ولیمصر- مجتمع تجاری اداری نور- ط ۷ اداری- واحد ۱۹۱۰
۶۱	نهایت نگر	فرهاد عبدالله زاده	۸۸۳۸۳۵۹۰-۹۳	۸۸۳۸۳۵۹۰-۹۳	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیمصر- پ ۳۲۹- ط ۴